

Ansvar for hverandre

Sarpsborg KrF vil at vår kommune skal være et godt sted å leve ved å sette mennesket i sentrum. Oppvekst, bo-miljø og arbeid er viktige faktorer, men det er også helse, forebygging og frivillighet. Vi ønsker mangfold og valgmulighet.

Et varmt samfunn, der vi slår ring om det som virkelig betyr noe; folks hverdag og den enkeltes livskvalitet.

Verdigrunnlag

KrF bygger sin politikk på den kristendemokratiske ideologi. Vårt verdigrunnlag er hentet fra Bibelen, den kristne kulturarven og grunnleggende menneskerettigheter og har sin forankring i det kristne menneskesynet, nestekjærligheten og forvalteransvaret.

Menneskeverd – Nestekjærlighet – Forvalteransvar

KrF i Sarpsborg vil verne om hele mennesket fra unnfangelse til en naturlig død, og la familien komme i sentrum som den viktigste byggestein i et velfungerende samfunn. Vi vil at alle barn og voksne inkluderes og at de med særlige behov får den hjelpen de trenger.

Kristelig Folkeparti, et parti i sentrum.

Vår plassering i det politiske sentrum gir oss mulighet til å henvende oss til begge sider for å få gjennomslag. I en kommune er det viktig med praktisk politikk som finner gode og framtidsrettede løsninger. Det må balanseres mellom verdiskapning, den enkeltes muligheter, trygghet, livskvalitet og en god forvaltning av felles ressurser.

Vi ønsker at Sarpsborg skal være **et godt sted å bo og jobbe**, og vi vil sette søkelys på våre **muligheter for vekst og utvikling**.

Vi ønsker også en kommune der det oppleves trygt og givende, og engasjere seg, delta i samfunnslivet og debattene. Ingen skal stenges ute eller knebles. Vi vil arbeide for å skille mellom saklig uenighet og hatytringer.

Utvikling av Sarpsborg

«Sarpsborg skal være et levende og godt samfunn for alle mennesker i alle aldre.»

Sarpsborg har historiske muligheter til utvikling av et godt næringsliv og gode boligområder. Vi har noe av landets eldste industri og landbrukshistorie. Det er stolte tradisjoner og verdier vi ønsker å bygge videre på.

Vi ønsker å jobbe sammen med lokalt næringsliv, lytte til deres behov og bidra til at kommunen kan være en katalysator for nyskapning og økt vekst.

Vi ønsker å legge til rette for valgmulighet i boform. Like naturlig som å utvikle et sterkt, trivelig og pulserende sentrum, ønsker vi gode og levende lokalsamfunn og bo muligheter i landlige omgivelser.

Vi ser styrken i frivillighet, mangfold og felles løsninger.

Vi ser også styrken i Nedre Glomma-regionen, og vil arbeide for felles løsninger der det er naturlig. Det vil bidra til en attraktiv region i inngangsporten til Norge og langs den viktige transport-aksen sørover i Europa.

Familie og oppvekst

«Valgfrihet for familien, trygg og verdibasert oppvekst med gode rom for lek og læring med flere voksne som ser, gir omsorg, utfordrer og gir trygghet»

Barn er ulike. Familier er ulike. Det viktigste vi kan gjøre for å sikre alle barn en trygg og god oppvekst er å styrke familiene og gi foreldre trygghet og støtte til å kunne møte barnas behov. I barnehagen, skolen og på SFO skal hvert enkelt barn oppleve å bli sett, utvikle seg og oppleve mestring. KrF ønsker å styrke samarbeidet med frivillige, og kunne utvide laget rundt barna.

Barnehage

Barnehagen skal være et trygt og godt sted for små barn å være. Mange faglærte og godt kvalifiserte ansatte er viktig for kvaliteten. Store deler av barns hverdag blir tilbrakt i barnehager, og innholdet må være på deres premisser.

Kristelig folkeparti vil:

- Sikre at alle barnehager stimulerer til læring og språkutvikling gjennom lek og kreativ utfoldelse, og ha mindre oppmerksomhet på dokumentasjon, språkform og skoleutvikling.
- Gi rom for den fire leken.
- Følge opp, og sikre fullfinansiering av bemanningsnormen.
- Legge til rette for et mangfoldig barnehagetilbud av offentlige, ideelle og private barnehager.
- Videreføre gratis kjernetid og redusert betaling for familier med lav inntekt.
- Innføre søskenmoderasjon på tvers av barnehage og SFO.
- Jobbe for makspris på kr. 7.000,- for totale utgifter til barnehage og SFO per familie.
- Sørge for at alle, som ønsker det, for barnehageplass til barn over ett år.

Skole

Laget rundt elever og lærere må styrkes. I tillegg til god grunnbemanning av pedagoger trenger vi bibliotekarer, helsesykepleiere, vernepleiere, skolepsykologer, sosiallærere, spesialpedagoger og IT-støtte.

KrF vil ha en inkluderende skole der mangfold er en styrke. En skole der alle elever får ut sitt potensiale. Alle elever må bli møtt med riktige ressurser, forventninger og læringsmål.

Lærere må få være lærere og til stede for elevene. Det bør kuttes ned på alt unødig dokumentasjonsarbeid. Denne tiden går på bekostning av å planlegge god undervisning og personlig oppfølging av elever.

Skolene må få mer penger til oppdatert skolemateriell og utstyr. Det er svært vanskelig og lite inspirerende å undervise etter oppdatert læreplan med gamle lærebøker eller manglende læremidler.

Alle elever har rett på et læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Ingen elever har rett til å ødelegge læringsmiljøet til andre elever eller klasser. Vi må møte alle elever med ressurser og den kompetansen som er nødvendig for å innfri elevens rettigheter.

6-års reformen har utviklet seg til noe som ikke var meningen. Vi må tilbake til intensjonen om en førskole hvor leken var det sentrale.

Kristelig folkeparti vil:

- styrke laget rundt elevene
- at elevenes rett til å gå på nærskolen og retten til opplæring, blir en realitet for alle
- at lærerne kan slippe unødvendig dokumentasjonsarbeid til fordel for undervisning og elevene
- øremerke mer midler til undervisningsmateriell og utstyr i skolen
- at alle elever skal ha et godt og trygt læringsmiljø
- at leken står øverst på planen i førsteklasse
- at sløyd og praktiske fag kommer tilbake i skolen
- sette fart på universell utforming og tilrettelegging av skolebygg og skolegårder

Helse og omsorg

«Alle skal ha et godt helsetilbud og Sarpsborg kommune skal ha en helhetlig helseplan og strategi.»

KrF's politikk skal beskytte menneskeverdet, bidra til at alle mennesker får oppfylt sine rettigheter og at de får erfare rettferdighet og trygghet. KrF ønsker å sikre en verdig aldring for alle kommunens innbyggere og gi alle den helsehjelpen de trenger. Dette innebærer en helhetlig tenkning der fysiske, psykiske, sosiale og åndelige behov blir ivaretatt.

Tjenester tilpasset den enkelte

Kommunens tjenester skal tilpasses den enkeltes behov. Derfor er det viktig for KrF at fokuset settes på hva den enkelte mestrer selv og tildeler tjenester etter det, og ikke på hvilke omsorgsbehov som avdekkes.

Kristelig folkeparti vil:

- Opprette tverrfaglige vurderingsteam for tildeling av kommunale tjenester, for å sikre at innbyggeren får best mulig og riktig tjeneste tildelt.
- Opprette "én dør inn" til informasjon om-, og tildeling av tjenester
- Tilgang på bolig tilrettelagt etter behov, utvikle ulike boformer, bofellesskap for eldre med mulighet for heldøgns omsorg, boliger spesielt tilrettelagt for personer med demenssykdom
- Eldreomsorgen må se hele mennesket, og ivareta hver enkeltes behov på alle nivå, også åndelig.
- Tilby ulike former for velferdsteknologi for å sikre hver enkelt størst mulig mestring og medbestemmelse over eget liv.

Ruspolitikk og psykisk helsevern

Det er mange som sliter med både rus og psykiske plager. Her må vi gjøre langt mere for å forebygge og å hjelpe. Trygge barn blir gode voksne. Det er flott at Sarpsborg er en Av-og-til kommune og har et aktivt forhold til å forebygge rus problemer, men vi kan gjøre mye mer.

Vi må involvere alle arenaer hvor barn og unge er. Foreldre bør bevisstgjøres, skoler, fritidsaktiviteter, idretten og kulturarrangementer hvor barn er til stede skal være rusfrie. Redusert eksponering, redusert tilgang og færre berusede voksne vil redusere de negative sidene ved alkohol og narkotika.

Kompetansesenter rus og psykisk helse gir et flott tilbud. Dette bør styrkes og gjøres enda mer tilgjengelig, sammen med en styrket helsesykepleietjeneste til stede der barn og unge er.

Kommunen har en presset økonomi, og det er vanskelig å øke utgiftene sies det. Men økt satsning på forebyggende og behandling innen dette feltet vil fort svare seg også økonomisk. Det er ingen grunn til å ikke gjøre mer. Det bør opprettes samarbeid med ideelle aktører som har gode og supplerende tilbud til behandlingsplasser, slik som for eksempel Fredrikstads rammeavtale med Evangeliesenteret. Da kan vi få tilbud som passer flere og i enda større grad kan tilpasse den enkelte.

Kristelig folkeparti vil:

- tilby foresatte med elever på ungdomsskolen et kurs om deres rolle som forebyggere
- at idrettsarrangement og arenaer hvor barn og unge ferdes, holde fri for alkohol
- ha en stram linje for skjenkebevilging og benytte sanksjonsmulighetene strengt
- styrke kompetansesenter rus og psykisk helse
- øke tilbud av behandlingsplasser innen rusomsorgen ved å utvide med tilbud hos ideelle aktører

Forebyggende tjenester

Vi har økende utfordringer innen adferdsproblemer, barnevernssaker og rus og psykisk helse. Flere faller utenfor og opplever store utfordringer i livet. Vi må derfor satse mer på de forebyggende tjenestene vi har og utvide med flere tilbud.

Helsestasjonen med jordmødrene som følger opp før og etter fødsel, kan få innblikk i problemer på et tidlig stadium, de samarbeider tverrfaglig og kan foreslå den rette hjelp tidlig. Helsesykepleiere i barnehage og skole blir kjent med barna, og kan bidra til samtaler og hjelp før det blir kriser. Barnevernet får bekymringer fra familier, skole, naboer, de jobber tverrfaglig og gir tidlig hjelp. Utekontakten og miljøarbeidere på skolene er med å se og støtte de unge.

Det finnes også forebyggende tilbud drevet av ideelle som vi gjerne kan støtte opp om i mye større grad enn i dag. Kirkens bymisjon har tilbud som kan nå flere om kommunen er med å støtte. Byverkstedet, I jobb, Skattkammeret, Familiehjelpen, Ung på dagtid og Veiviser. Varmestua er også et godt tilbud.

Kommune bør i større grad se verdien i å benytte et utvalg av tjenester og behandlingstilbud.

Kristelig folkeparti vil:

- Doble støtten til Kirkens Bymisjon og Varmestua
- Opprettholde tilbudene på helsestasjonen, miljøarbeidere og utekontakten
- Styrke lavterskel rus og psykisk helse
- Gi støtte til behandling også hos ideelle organisasjoner, som for eksempel Evangeliesenteret
- Utvide samarbeidsavtale med Kirkens SOS
- Øke støtten og samarbeidet med det diakonale arbeidet i kirken
- Gi et tilbud om varmt måltid til alle som spiser det sammen med en enslig eldre

Inkludering og likeverd

«KrF ønsker et samfunn med plass til alle, der alle i størst mulig grad kan leve frie og selvstendige liv. Egenskaper, kjønn, etnisitet, seksuell orientering, språk og religiøst og politisk ståsted skal ikke være noe som begrenser et menneskes muligheter og plass i fellesskapet.»

I Sarpsborg er det mange, som av ulike årsaker, står i utkanten av eller utenfor fellesskapet. Utenforskap er ødeleggende for fellesskapet, og for samfunnet.

De som står utenfor fellesskapet får gjerne dårligere livskvalitet og helse. Et samfunn med økt utenforskap kan true noe av det vi er mest stolte av med det norske samfunnet - de små forskjellene, graden av tillit mellom folk og opplevelsen av trygghet.

Inkludering i skolen

KrF vil ha en inkluderende skole der mangfoldet er en styrke. Alle barn skal ha en reell rett til å gå på nærskolen sin. En inkluderende skole er selve nøkkelen til inkludering i samfunnet generelt. Her legges grunnlaget for gode verdier og holdninger.

Universell utforming

God universell utforming har vi når alle kan bruke de samme bygg, inngangspartier, uteområder, transportmidler, produkter, IKT på lik linje. Der det ikke er mulig, for eksempel i gamle bygg, må vi sørge for god tilrettelegging.

Universell utforming er bra for alle; funksjonshemmede, gravide, de som triller barnevogn, eldre osv. Noen av oss har behov for dette hele livet, mens andre trenger det i perioder av livet.

Arbeidsinkludering

Altfor mange står utenfor arbeidslivet. Det å tilhøre et fellesskap, og det å få utvikle seg er viktig. Noen har hull i CV'n, eller på andre måter har vanskeligheter med å få jobb. Svært mange funksjonshemmede står utenfor arbeidslivet mot deres vilje. KrF har vært en pådriver for å øke andelen VTA plasser (varig tilrettelagt arbeid), og å styrke ordningen «Helt med». «Helt med» er en stiftelse, som skal bidra til at det opprettes arbeidsplasser i det ordinære arbeidslivet, for mennesker med utviklingshemming. Dette må Sarpsborgsamfunnet ta bedre i bruk, og utnytte.

Invandrere, flyktninger og integrering

Kristelig Folkeparti vil:

- ha et likestilt samfunn der alle blir hørt, involvert og inkludert.
- ha en boligpolitikk som vil bidra til å utjevne sosiale og geografiske forskjeller. Dette er spesielt viktig i levekårsutsatte områder i byen vår.
- jobbe for gode aktiviteter og fritidstilbud. Det gir glede, samhold og fellesskap.
- at vi tar vår del av FN kvoten. De flyktninger IMDI ber oss om å ta imot skal vi ønske velkommen.

Sosial boligpolitikk

Vi vil at flere skal gå fra leie til eie. Vi må gi god informasjon om hvilke muligheter som finnes; startlån, tilskuddsordninger, bostøtte, tilvisningsavtaler etc. Vi trenger trygge leieforhold til de som ikke kan eie.

God sosial boligpolitikk er ikke bare viktig for innvandrere, vanskeligstilte, men også for mennesker med funksjonsvariasjon. Mennesker med funksjonsvariasjon skal på lik linje med andre kunne velge hvor, med hvem og hvordan de vil bo. Det er viktig at tjenester gis individuelt i bolig, og ikke i spesielle boformer. Dessverre ser vi at det i stor grad tenkes økonomi og stordriftsfordeler med samlokaliserte bygg og tjenester. Da blir boligen institusjon.

BPA - borgerstyrt personlig assistanse

BPA er et likestillingsverktøy som skal gjøre det mulig for mennesker med funksjonsvariasjon å leve og delta i samfunnet på lik linje med andre. BPA er i dag et kommunalt ansvar. Dagens ordning blir ikke praktisert etter intensjonen i Sarpsborg kommune. Det vil KrF gjøre noe med.

Kristelig Folkeparti vil

- at den som har assistansebehov skal bestemme «hvem, hva, hvor og når», skal respekteres.
- at tjenestetildeling ikke skal diskriminere noen på grunn av boform, diagnose eller funksjonsnedsettelse.
- at BPA skal gjelde på alle arenaer - skole, utdanning, dagsenter, jobb og hjem, ferie og fritidsaktiviteter - både i og utenfor kommunen.
- at barns selvstendige rett til BPA må bli tydelig. Barn har også rett på likestilling, og å frigjøre seg fra foreldre.
- at BPA også skal kunne gis som avlastning til foreldre.

CRPD

CRPD (FN Konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne) ble ratifisert i 2013, og skal inn i norsk lovverk. CRPD'n skal fremme respekt, verdighet og like rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Likevel ser vi at mennesker med funksjonsvariasjon blir diskriminert, segregert og ekskludert fra mange samfunnsarenaer i dag. Vi må begynner arbeidet med å etterleve CRPD'n!

Kristelig Folkeparti vil:

- øke kompetansen i tjenestene til mennesker med funksjonsvariasjon, som faktisk ikke bare handler om tjenester, men om menneskerettigheter.
- legge CRPD'n til grunn ved behandling av saker som omfatter mennesker med funksjonsvariasjon.

Frivillighet

«En styrkning og anerkjennelse av frivillighet og innsats gjennom kirke, trossamfunn, kultur og idrett»

Grunnleggende i den kristendemokratiske ideologien er tanken om at makt skal flyttes nedover til laveste mulige hensiktsmessige nivå. Vi har tro på at samfunnet bygges best nedenfra. Det er lokalsamfunnet, frivillighet, familie, venner og sosiale nettverk som bygger mennesker og skaper felleskap. Hverken stat eller kommune klarer det alene.

Om politikken bare ser individ og stat, og glemmer de nære, sosiale nettverkene, da vil problemene med ensomhet og utenforskap bare øke – uansett hvor sterke velferdsordninger vi bygger opp.

Kirke, trossamfunn, kultur og idrett er verdifulle aktører i vårt samfunn som beriker, gir mestring, skaper tilhørighet, samhold, venner, inkluderer, gir mening, skaper identitet og mye mer. De er derfor en selvfølgelig del av et mangfoldig samfunn hvor det er godt å leve.

Vi tror på frivilligheten og vi ser verdien av at alle kan delta. Vi ønsker derfor å innføre et lokalt fritidskort for alle barn i alderen 6 – 18 år. Målet med fritidskortordningen er å gjøre det mulig for at alle barn og unge skal kunne delta i organiserte fritidsaktiviteter sammen med venner og klassekamerater. Det skal også bidra til økt deltakelse og inkludering samt forebygge utenforskap. Ordningen skal ses i sammenheng med Fritidserklæringen, som har som mål at alle barn skal ha mulighet til å delta på minst én organisert fritidsaktivitet, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon.

Kristelig folkeparti vil:

- Styrke frivilligsentralene
- Være raus med støtte til frivillige lag og foreninger som driver arbeid for barn og unge, både drift og aktivitetsstøtte, uavhengig av organisasjonens mening og uttrykk
- Gi gode rammevilkår for kulturlivet og idretten
- Gjøre kommunens lokaler enda mer tilgjengelig for frivilligheten
- Jobbe for lokalt fritidskort etter modell fra Kvinesdal

Klima, miljø, naturmangfold og friluftsliv

«Sarpsborg kommune skal ta et aktivt ansvar for miljø og legge til rette for at innbyggere kan motiveres og bli gjort i stand til å gjøre det samme»

KrF vil fremme miljø- og klimavennlige løsninger i størst mulig grad, inspirert av det kristne forvalteransvaret og FN sine bærekraftsmål. Gjenbruk og fornybare ressurser skal vektlegges.

Jordens tåleevne er presset til det ytterste. Vårt forbruk ligger langt over det jorda faktisk har av naturressurser. Naturen må forvaltes slik at vi sikrer natur, kulturlandskap og biologisk mangfold. Målet må være å overlate natur og miljø til kommende generasjoner i bedre stand enn i dag.

Aktiv bruk og forvaltning av naturen og våre friluftsområder har stor verdi. Dette må skje på en god måte til beste for naturen, eiere og innbyggere.

Kristelig folkeparti vil:

- Arbeide for at det å reise kollektivt er et reelt alternativ i folks hverdag.
- Innføre en nøysomhetskultur i kommunen, hvor det legges vekt på å gjenbruke møbler, materialer og utstyr i den grad det er mulig.
- At kommunale bygg skal ha installert solcellepanel, solfangere eller grønne tak der det er teknisk mulig
- Stille strenge miljø- og klimakrav i utbyggingskontrakter
- At kommunen skal handle klimanøytralt, grønt og kortreist
- Jobbe for gode fornybare energikilder som også kan gi inntekter til Sarpsborg kommune
- Vektlegge hensynet til natur og biologisk mangfold i alle utbyggingsprosjekter.
- Være svært restriktive til nedbygging av matjord Sikre allmennhetens tilgang til friluftsområder og gode naturopplevelser
- ha en aktiv og god forvaltning av viltbestanden i kommunen og jobbe for at villsvin ikke får fotfeste i våre skoger

Boligbygging, næringsliv og arealforvaltning

«Et framtidig Sarpsborg er avhengig av allsidige tilbud til næringsliv og boligkjøpere.»

Boligbygging

Sarpsborg må legge til rette for tilstrekkelig boligbygging. Det skal være attraktivt å bosette seg i Sarpsborg.

Innenfor dagens bebygde områder er det lagt til rette for større byggehøyder og flere boliger sentralt i bykjernen, samt forsiktig fortetting i øvrig tettbebyggelse, særlig rundt bydel-sentrene Borgen og Grålum. Langs Glomma fra Sannesund til Greåker kan det også utvikles mer konsentrerte boligområder med stor attraktivitet.

Fortetting må balanseres mot hensynet til bomiljø, verneverdier og grunnforhold.

Sarpsborg trenger også flere tomter til eneboliger, og vi mener Stikkaåsen-Eidet skiller seg ut med stort potensiale. Områdene øst for Borgen/ Klavestadhaugen, som ikke drenerer til Isesjø, er også mulige områder.

Utenfor tettstedet Sarpsborg kan det etableres noen nye boliger, primært nærme lokalskolene som Ullerøy, Varteig og Jelsnes. Skolene der må selvfølgelig få leve videre.

Vi vektlegger sterkt hensynet til jordvern i forbindelse med byplanlegging

Kristelig folkeparti vil:

- arbeide for utvikling av Sannesund – Greåker som attraktive boligområder
- ikke ha boligbygging på dyrka mark
- at bruk av nye arealer skal føre til varig vern av tilsvarende areal dyrka mark innenfor tettstedsgrensa
- tilrettelegge for eneboligtomter for selvbyggere

Næringsliv og arealforvaltning

Kommunen har et spesielt ansvar for det lokale næringslivet og skal på alle områder jobbe for at flest mulig lykkes i Sarpsborg. Kommunen kjøper mange varer og tjenester som også kan være et instrument for å styrke det lokale næringslivet. Handel må være fri og på like vilkår, kommune skal ikke bruke

innkjøp som en politisk ytring ved for eksempel å boikotte Israelske varer, eller forfordele andre leverandører av politiske grunner.

Næringslivet skal ha større arealer for utvikling og arbeidsplasser.

Sarpsborg må ha en offensiv tilrettelegging for næringslivet, og ta hele kommunen i bruk. Sarpsborg må bli flinkere til å utnytte muligheter statlige signaler gir.

Sarpsborg trenger nye næringsområder nærme E6. En ny avkjøring ved Skjeberg Pukkverk med vei opp mot Skjeberg Rådhus og RV 22 kan være en god løsning for lette belastningen på Hafslund-området og samtidig gi Kampenes god tilgang til E6. I tillegg burde området ved Pukkverket være et meget velegnet område for plass- og transport-krevende næringsliv.

Sarpsborg er en stor landbrukskommune med noe av Norges beste matjord. Dette gir muligheter, men medfører også stort ansvar. Næringsdrivende i landbruket må få enklere rammevilkår og vi må være en kommune som jobber for, og ikke mot, en utvikling med flere tilleggsnæringer. Spesielt bør kommunen være positiv til alle initiativ til nydyrking.

Kristelig folkeparti vil:

- at Sarpsborg kommune skal legge godt til rette for sunn næringsutvikling
- arbeide for næringsområder ved Skjeberg Pukkverk og ny veg til Skjeberg Rådhus
- arbeide for at ledige næringsarealer blir gjort tilgjengelig for ny virksomhet
- arbeide mot nedbygging av dyrka mark
- være positive til tilleggsnærings og nydyrking i landbruket

Samferdsel

«En funksjonell og levende by hvor det er enkelt å ferdes og hvor både innbyggere og næringsliv får gode løsninger.»

Sarpsborg må få en helhetlig plan for framtidig infrastruktur.

Jernbane

InterCity med dobbeltspor gjennom hele Østfold er lagt død og blir neppe noen gang fullført, i alle fall ikke etter dagens planer. Samferdselsdepartementet har ikke satt i gang noen alternativ utredning og da må vi erkjenne at det ikke blir noen statlig jernbaneutbygging i overskuelig framtid.

I dette perspektivet ønsker vi Skagerakbanen velkommen som et alternativ som kan gi en god løsning for persontrafikk gjennom Østfold, mot Gøteborg og Oslo. Skagerakbanen har ikke en helhetlig løsning som vi ønsker, men vil likevel kunne gi Sarpsborg et stort løft som attraktiv by å bo og etablere næring i.

Kristelig folkeparti vil:

- arbeide for at Skagerakbanen går via Sarpsborg og knytter kommunen til en internasjonal akse.
- at linja blir lagt skånsomt gjennom både bebygd og ubebygd terreng.
- at grunneiere og andre berørte får akseptabel erstatning for sine eiendommer.

Veier

Dagens veinett i Sarpsborg bærer preg av lav kvalitet og kapasitet. Dette gjelder både riksveier, fylkesveier og kommunale veier. Veinettet må ses på som en helhet. Utfordringen er størst og mest akutt for Sarpsbrua.

Bypakke

Sarpsborg bystyre har vedtatt en bypakke uten en helhetlig tanke for framtidig infrastruktur. RV22/ FV118 skal bygges ut med kollektivfelt uten engang å ha kapasitet til dagens

trafikkmengde. Den tar ikke hensyn til eventuell Ring 4 som kan tvinge fram andre veiløsninger i området og den gir ikke førsteprioritet til ny forbindelse over Glomma som er det mest presserende prosjektet. Sarpsborgs befolkning skal betale enorme summer i bompenger som ikke løser dagens problemer, enn si morgendagens, uten å se til helheten.

KrF vil bare akseptere bompenger hvis inntektene brukes målretta for å løse de viktigste utfordringene først.

Kristelig folkeparti vil:

- endre dagens vedtatte bypakke og arbeide for helhetlig løsning hvor det viktigste bygges først og hvor bompenger ikke er en avgjørende del av finansieringen.
- forsert utbygging av ny kryssing av Sarpsfossen.
- at Ring 4 skal kobles på E6 i Sarpsborg ved pukkverket og at RV22 ikke går via Hafslund
- ha mer helhet og satsning på gang og sykkelveier
- at kollektivtransport må tilrettelegges slik at flest mulig velger dette. Gratis pendlerparkeringer utenfor bykjernen med hyppig bussavgang vil bedre attraktivitet.

Økonomi

Felleskapets ressurser skal forvaltes klokt og ofte er små beløp til forebyggende tiltak bedre enn store «reparasjoner» i ettertid.

Vi støtter opp om målene i prosjektet bærekraft 2030 og erkjenner at kommunen har en utfordrende økonomi. Det blir da ekstra viktig å prioritere de tingene som gir størst gevinst på totalen. Vi er ikke i tvil om at det vil være å satse på barn og unge, forebygging, inkludering, attraktivitet og et blomstrende næringsliv. Kan hende kommune også skal kjøpe noen flere tjenester og ikke produsere alt i egenregi.

Inntektsnivået til innbyggerne i Sarpsborg er noe lavere enn landsgjennomsnittet. Det legger større press på kommunen til å yte gode kommunale tjenester. Vi må bidra til å holde det lokale kostnadsnivået nede, så det blir overkommelig for innbyggerne. Vi vil bekjempe økonomisk urettferdighet lokalt, nasjonalt og globalt. Vi vil jobbe for et stort mangfold av yrkesmuligheter lokalt, så innbyggerne får brukt egne evner og anlegg i meningsfylt arbeid. Et godt arbeids- og bomiljø er grunnleggende for god livskvalitet.

Kristelig folkeparti vil:

- forebygge barnefattigdom, utenforskap og dårlig psykisk helse
- tilrettelegge for variasjon i boliger og bo-områder
- tilrettelegge for bedrifter som gir arbeidsplasser og skatteinntekter
- arbeide for at Sarpsborg får sin rettmessige del av statens investeringer
- investere i løsninger som øker kapasitet uten tilsvarende økte kostnader

Oppsummering

Vi tror på gode felleskap hvor mennesker møtes, utvikles, utfordres, blir sett og kan bidra. Samfunnet bygges nedenfra. Dette må også kommunen støtte opp om og anerkjenne.

Nøkkelen som kan utvikle kommunen i positiv retning, gi flere arbeidsplasser og en sterkere økonomi, er nettopp menneskene som bor her. At vi trives, er inkludert, blir sett og har muligheter for å leve gode liv.

Et valgprogram viser hvilke saker vi ønsker å prioritere i valgperioden og hvilke verdier og ideologi vi legger til grunn for våre prioriteringer. For å få gjennomført programmet, er vi avhengig av flertall for våre saker. Dette forutsetter oppslutning om KrF og vi håper derfor på din stemme.